

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 13 juli 2018****om Estlands nationella reformprogram 2018 med avgivande av rådets yttrande om Estlands stabilitetsprogram 2018**

(2018/C 320/06)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 22 november 2017 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2018 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Den tog vederbörlig hänsyn till den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 22 mars 2018. Den 22 november 2017 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, där det inte angavs att Estland var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet som Europeiska rådet godkände den 22 mars 2018. Den 14 maj 2018 antog rådet rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ⁽³⁾ (nedan kallad *rekommendationen för euroområdet*).
- (2) Med tanke på att ekonomierna i Ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Estland, i egenskap av en medlemsstat som har euron som valuta, säkerställa att rekommendationen för euroområdet, som återspeglas i rekommendationerna, särskilt rekommendation 1, genomförs fullständigt och i tid.
- (3) Landsrapporten 2018 för Estland offentliggjordes den 7 mars 2018. Den innehöll en bedömning av hur väl Estland hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 11 juli 2017 ⁽⁴⁾, med uppföljningen av tidigare års landsspecifika rekommendationer och med sina nationella Europa 2020-mål. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Estland inte har makroekonomiska obalanser.
- (4) Den 26 april 2018 lade Estland fram sitt nationella reformprogram för 2018 och sitt stabilitetsprogram för 2018. För att beakta deras inbördes samband har de båda programmen bedömts samtidigt.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 179, 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ EUT C 261, 9.8.2017, s. 1.

- (5) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna (nedan kallade ESI-fonder) för perioden 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. I enlighet med artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 ⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har, i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva ESI-fonder med sund ekonomisk styrning, beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (6) Estland omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. Regeringen planerar att gå från ett underskott i de offentliga finanserna på 0,3 % av BNP 2017 till ett överskott på 0,2 % av BNP 2018, 0,5 % av BNP 2019 och att därefter gå mot en balanserad budget. Det medelfristiga målet för de offentliga finanserna är ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP. Enligt stabilitetsprogrammet för 2018 väntas det omräknade ⁽²⁾ strukturella saldot uppgå till 0,8 % av BNP 2018, 0,4 % av BNP 2019 och därefter ligga på ett litet underskott. Den offentliga skuldkvoten beräknas hålla sig under 9 % av BNP 2018 och 2019, varefter den förväntas sjunka till 5,3 % av BNP fram till 2022. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för de här budgetprognoserna är gynnsamt. Antagandena om intäkter är främst behäftade med risker knutna till vissa av de åtgärder som inte är utförligt beskrivna och berör alla programåren.
- (7) För 2018 rekommenderas det att Estland står fast vid det medelfristiga budgetmålet. Detta är förenligt med en maximal nominell tillväxttakt för de primära offentliga nettoutgifterna ⁽³⁾ på 6,1 %, vilket motsvarar en tillåten försämring av det strukturella saldot på 0,2 % av BNP. Enligt kommissionens vårprognos 2018 finns det en risk för en viss avvikelse från det kravet 2018. Mot bakgrund av Estlands förväntade produktionsgap på 2,7 % av BNP och förväntade BNP-tillväxt under den beräknade potentiella tillväxttakten bör de primära offentliga nettoutgifterna inte öka nominellt mer än 4,1 % av BNP under 2019, vilket är i linje med den strukturella anpassning på 0,6 % som svarar mot den överenskomna anpassningsmatrisen för krav i stabilitets- och tillväxtpakten. Enligt kommissionens vårprognos 2018 och om politiken ligger fast, finns det en risk för en viss avvikelse från det kravet 2019 och under åren 2018 och 2019 tillsammans. Sammantaget anser rådet att Estland måste vara redo att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnad under 2018 och 2019.
- (8) Det är fortfarande en stor utmaning för Estland att tillhandahålla ett socialt skyddsnät som fyller behoven bättre och stötts av ett bättre tjänsteutbud. Estland lägger mindre på socialt skydd (omkring 16 % av BNP) än unionsgenomsnittet (omkring 28 % av BNP). De sociala transfereringarnas effekt på fattigdomen blir allt bättre, men den är fortfarande svag och under unionsgenomsnittet. Estland har fortfarande en hög fattigdomsrisk, särskilt för personer med funktionsnedsättning, hushåll där ingen förvärvsarbetar och äldre, i synnerhet om de bor ensamma. Inkomstskillnaderna på 5,6 % 2016 är fortfarande högre än unionsgenomsnittet (5,2 % 2016) trots förbättringar på den senaste tiden. Vissa åtgärder är på gång för att ge stora familjer tillräckliga familjeförmåner, vilket ytterligare har minskat den relativa fattigdomen bland barn. Den garanterade minimiinkomsten höjdes och kompletterades med incitament att återvända till arbetsmarknaden. Utbetalning av ett bidrag på 115 euro till personer som har låg pension och bor ensamma var ett första steg för att angripa den mycket höga fattigdomsrisk i denna grupp. Skillnaden i risk för fattigdom eller social uteslöt mellan personer med funktionsnedsättning och personer utan (20,9 % 2016) var också större än genomsnittet i unionen (10,1 %). Anslagen till långvariga omsorgstjänster svarar inte mot behoven hos den åldrande befolkningen. Effekten av den pågående administrativa reformen på utbudet av högkvalitativa tjänster återstår att se.
- (9) Löneskillnaden mellan kvinnor och män är fortfarande en av de största i unionen med 25,3 %, men den minskar. Balansen mellan arbetsliv och privatliv håller på att bli bättre tack vare nyligen genomförda ändringar av föräldraledigheten och förmånssystemen. Ändringarna väntas ge kvinnor incitament att återvända till arbetet tidigare och därmed bidra till att minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män i Estland. Ändringarna kommer att genomföras från 2018 till 2020. Förslaget om den andra delen av reformen av föräldraledigheten

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Det konjunkturrensade saldot exklusive engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder, omräknat av kommissionen enligt den vedertagna metoden.

⁽³⁾ De offentliga nettoutgifterna består av de totala offentliga utgifterna exklusive ränteutgifter, utgifter för EU-program som motsvaras fullt ut av inkomster från EU-medel och icke-diskretionära förändringar i utgifterna för arbetslöshetsförmåner. Nationellt finansierade fasta bruttoinvesteringar fördelas över fyra år. Diskretionära åtgärder på inkomstsidan eller lagstadgade inkomstökningar är inräknade. Engångsåtgärder på såväl inkomst- som utgiftssidan är avräknade.

bereds. Kontinuerliga kontakter med arbetsmarknadens parter och stöd till deras funktion, mot bakgrund av att mycket få är medlemmar, är fortfarande viktigt i detta sammanhang och utöver det. Ändringar av lagen om jämställdhet för att förbättra lönetransparensen har ännu inte antagits, och, när de antas, kommer de bara att gälla den offentliga sektorn. Ett verktyg för att analysera löneskillnaderna mellan könen väntas inte bli klart förrän 2019.

- (10) Estlands långsamma produktivitetstillväxt är kopplad till de blygsamma resultaten för forskning, teknik och innovation. Mindre än 0,5 % av de estniska bolagen rapporterar att de bedrev forskningsverksamhet 2016, så näringslivets FoU-intensitet är endast 0,7 % av BNP, hälften av unionsgenomsnittet på 1,3 %. Dessutom har flera av de indikatorer som mäter innovation – t.ex. små och medelstora företag som skapar nya produkter och processer eller som har intern innovationsverksamhet – minskat betydligt under de senaste åren. Medan ekonomin uppvisar en del kunskapsintensiv verksamhet med högt förädlingsvärde ligger näringslivets FoU-intensitet, kopplingar mellan vetenskap och näringsliv samt företagens innovations- och teknologikapacitet fortsatt lågt. Den offentliga sektorns utgifter för forskning, teknik och innovation har traditionellt legat över genomsnittet i unionen. Otillräcklig prioritetssättning i den offentliga forskningen innebär utmaningar. Estland har vidtagit ett antal åtgärder som syftar till att förbättra ekonomins forsknings- och innovationsresultat, men det är en utmaning att maximera genomslagskraften.
- (11) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen för 2018 gjort en omfattande analys av Estlands ekonomiska politik och redogjort för den i 2018 års landsrapport. Den har även bedömt stabilitetsprogrammet för 2018, det nationella reformprogrammet för 2018 samt uppföljningen av de rekommendationer Estland har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmens relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Estland utan också i vilken utsträckning de följer unionens regler och riktlinjer, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på unionsnivå.
- (12) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet för 2018 och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Estland att under 2018 och 2019 vidta följande åtgärder:

1. Säkerställa att de primära offentliga nettoutgifterna inte ökar nominellt mer än 4,1 % 2019, vilket motsvarar en årlig strukturell anpassning på 0,6 % av BNP. Förbättra det sociala skyddsnätets tillräcklighet, särskilt för äldre och personer med funktionsnedsättning. Vidta åtgärder för att minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män, även genom att förbättra insynen i lönesättningen i den privata sektorn.
2. Främja forskning och innovation, särskilt genom att införa verksamma incitament för att bredda innovationsbasen.

Utfärdad i Bryssel den 13 juli 2018.

På rådets vägnar

H. LÖGER

Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.